

Profion Rhifedd Cenedlaethol

**RHESYMU**  
**6CRh14SA**

**Y sgript ar gyfer  
y prawf rhesymu**



119460



Llywodraeth Cymru  
Welsh Government



## Gwybodaeth i weinyddwyr

Yn y llyfryn hwn, mae'r sgript y byddwch yn ei darllen i'r dysgwyr wrth gyflwyno'r deunyddiau ysgogi yn union cyn y Prawf Rhifedd Cenedlaethol (Rhesymu).

Mae'r deunyddiau ysgogi yn elfen hollbwysig o'r prawf am eu bod yn galluogi dysgwyr i ddeall cyd-destun y set gyntaf o gwestiynau. Maen nhw hefyd yn golygu bod llai o waith darllen i'r dysgwyr a'u bod yn poeni llai am y prawf.

Mae'n **hanfodol** felly eich bod yn paratoi ymlaen llaw ar gyfer y prawf drwy fynd drwy'r sgript yn fanwl, ynghyd â'r cyflwyniad sydd ar y sleidiau (ar y ddisg gyfrifiadurol). **Rhaid** i chi sicrhau eich bod yn deall y cyflwyniad a'ch bod yn gallu cyflwyno'r wybodaeth yn hyderus. Os na fydd y dysgwyr yn deall, mae perygl mawr iddyn nhw fethu ag ymateb yn iawn i gwestiynau'r prawf.

### Cyn gweinyddu'r cyflwyniad

Darperir gwybodaeth fanwl am weinyddu'r cyflwyniad yn y *Canllawiau gweinyddu profion* sydd gyda'r prawf ac yn y *Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol – Llawlyfr gweinyddu profion 2014* ar wefan Dysgu Cymru [dysgu.cymru.gov.uk](http://dysgu.cymru.gov.uk)

Yn union cyn i chi ddangos y cyflwyniad i'r dysgwyr, gwnewch yn siŵr bod:

- pawb yn gallu gweld a chlywed, a'u bod yn canolbwyntio ar yr hyn rydych chi'n ei gyflwyno
- yr ysgol wedi gwneud trefniadau mynediad ar gyfer unrhyw ddysgwr sydd angen trefniadau o'r fath
- y dechnoleg yn gweithio.

### Gweinyddu'r cyflwyniad

Wrth dreialu'r profion mewn ysgolion, daeth yn amlwg ei bod yn hollbwysig i'r cyflwynydd sicrhau bod y dysgwyr yn deall y cyd-destunau a'u bod yn frwdfrydig yn eu cylch.





Mae eich rôl chi felly yn bwysig iawn i'ch dysgwyr. Felly, os gwelwch yn dda:

- gwnewch yn siŵr ei fod yn ddiddorol! Er mwyn denu sylw a diddordeb y dysgwyr, mae angen iddyn nhw weld eich bod chi, y cyflwynydd, yn hyderus ac yn mwynhau'r deunyddiau. Defnyddiwch oslef eich llais a byddwch yn frwdfrydig wrth gyflwyno. Gallwch (fel sy'n briodol ar gyfer y grŵp oedran) actio'r rhannau, defnyddio gwahanol leisiau neu ddefnyddio unrhyw fethodoleg briodol i sicrhau bod y dysgwyr yn deall y cyd-destunau
- gofynnwch gwestiynau i ddal sylw'r dysgwyr. Er enghraifft, pe bai'r cyd-destun yn ymwneud â rheolau rygbi, dechreuwch drwy ofyn iddyn nhw pwy sy'n hoffi rygbi a phwy sy'n gwybod unrhyw beth am y rheolau. Ceisiwch sicrhau eu bod yn ymateb i'r cyd-destun, a'u bod yn awyddus i gael gwybod rhagor
- gwnewch yn siŵr eich bod yn cynnwys pob elfen yn y sgript – maen nhw yno am reswm da
- gwnewch yn siŵr eu bod yn deall (yn weledol, ac, os bydd angen, drwy holi'r dysgwyr) ac wedyn ymhelaethwch os bydd hynny'n briodol. Fodd bynnag, os byddwch yn ymhelaethu, ni ddylech ar unrhyw adeg ymestyn y drafodaeth neu'r sylwebaeth am y cynnwys rhifol y tu hwnt i'r hyn sydd yn y cyflwyniad, oherwydd gallai hyn helpu'r dysgwyr gyda chwestiynau'r prawf. Yn y sgript, efallai y dywedir wrthy ch pa faterion na ddylech eu trafod (mae'r holl wybodaeth hon mewn print italig – yn amlwg, ni ddylech ddarllen y darnau hyn ar goedd).

Ni allwch helpu'r dysgwyr mewn unrhyw ffordd a allai ddylanwadu ar eu perfformiad yn y prawf.

## Cyflwyniad i'w ddangos i'r dysgwyr cyn iddyn nhw wneud cwestiwn 1

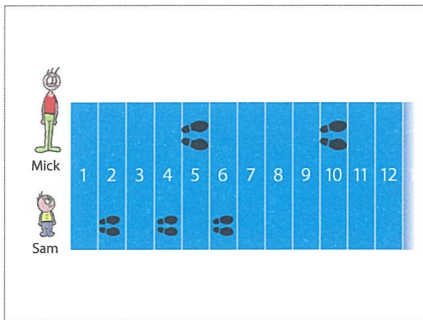
Dylech ddarllen y testun yn y blychau ar y dde (ond nid y testun mewn print italig) i'r dysgwyr. Gallwch ddefnyddio eich geiriau eich hun, neu roi rhagor o esboniad am y cyd-destunau, os oes angen. Fodd bynnag, ni ddylech helpu'r dysgwyr gyda'r rhifedd sydd i'w asesu.

Sleid 1		<p><i>(Cadwch y sleid hon ar y sgrin nes eich bod yn barod i ddechrau'r cyflwyniad.)</i></p>
Sleid 2	 <p>Mick</p>	Dyma Mick.
Sleid 3	 <p>Sam</p>	A dyma Sam.
Sleid 4	 <p>Mick Sam</p>	Dyma nhw gyda'i gilydd, a gallwch weld bod coesau Mick yn hirach o lawer na choesau Sam.

<p>Sleid 5</p>		<p>Mae Mick a Sam yn ffrindiau gorau. Eu hoff gêm yw neidio.</p> <p>Maen nhw'n dechrau gyda'i gilydd ac wedyn mae'r ddau fachgen yn neidio ar yr un pryd.</p>
<p>Sleid 6</p>		<p>Mae'r olion traed yn dangos ble maen nhw'n glanio.</p> <p>Mae Mick yn glanio ar 5 ond mae coesau Sam yn fyrrach o lawer na choesau Mick, felly dydy e ddim yn neidio mor bell.</p> <p>Ble mae Sam yn glanio? Dyna ni, ar 2</p>
<p>Sleid 7</p>		<p>Wedyn, ar yr un pryd, mae'r ddau yn neidio eto. Mae'r ddau wedi neidio ddwywaith nawr.</p> <p>Ble mae Mick? (10)</p> <p>Pan fydd Mick ar 10, ble mae Sam? (4)</p>



Sleid 8



Maen nhw'n neidio eto. Nawr, mae'r ddau wedi neidio dair gwaith. Ble mae Sam? (6)

Pan fydd Sam ar 6, ble mae Mick? Dydy'r llun ddim yn dangos hyn, ond allwch chi gyfrifo'r ateb? Dyna ni, mae Mick ar 15 oherwydd wrth adio 5 arall at 10, yr ateb yw 15

Dywedwch wrtha'i am neidiau Sam. Pa mor bell mae'n neidio bob tro? Ydy, mae e'n neidio ymlaen fesul dau, fel hyn . . . (*pwyntiwch at 2, 4, 6 ond peidiwch â dal i gyfrif fesul dau ar ôl 6*).

Nawr dywedwch wrtha'i am neidiau Mick. Pa mor bell mae'n neidio bob tro? Dyna ni, mae'n neidio fesul pump fel hyn . . . (*pwyntiwch at 5 a 10 a dywedwch 15, ond peidiwch â dal i gyfrif fesul pump ar ôl 15*).

Da iawn. Nawr rydych chi'n mynd i ateb ychydig o gwestiynau am Mick a Sam a sut maen nhw'n neidio gyda'i gilydd. Mae'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch chi yn eich llyfryn. Ar ôl i chi orffen, mae yna ragor o gwestiynau i chi eu hateb.

Cofiwch y bydd angen i chi ddefnyddio eich cyfrifiannell ar gyfer rhai o'r cwestiynau, ac mae'n bwysig iawn eich bod yn dangos eich gwaith bras er mwyn i rywun arall allu deall beth rydych chi'n ei wneud a pham.

Mae gennych chi 30 munud.





